

СЕКЦІЯ 4

ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ДЛЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЛІФТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Є. М. КАЙЛЮК, професор, І. О. ПИЛИПЕНКО, асп.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Ліфтове господарство сьогодні переживає не кращі часи, з кожним роком збільшується кількість ліфтів, які відпрацьовували безпечний термін експлуатації (25 років). А майже 4000 одиниць, ліфт встановлених в житлових будинках не працюють більше одного року [1, с.18-21].

Проведений аналіз етапу відтворення основних засобів ліфтового господарства, а також аналоги факторів, що впливають на їх стан, дають можливість стверджувати:

У багатьох містах України відсутня система планування проведення капітального ремонту, модернізації або заміни ліфтів, що зв'язано з багатьма об'єктивними та суб'єктивними факторами:

- гострий дефіцит ресурсів і фінансів;
- недостатня кадрова, кваліфікаційна підготовка учасників ринку послуг ліфтового господарства;
- недосконалість нормативно-правового законодавства в галузі;
- відсутність систематичного обліку стану ліфтів у житлових будинках та інше.

У містах України повинна з'явитися служба або організація для координування діяльності учасників ринку послуг ліфтового господарства, а також постійного моніторингу його стану.

Після прийняття Закону України «Про місцеве самоврядування» [2] фінансування реконструкції, модернізації, заміна ліфтів належить до повноважень виконавчих органів місцевої влади. Виконавчі органи місцевої влади та органів місцевого самоврядування повинні забезпечити розроблення і реалізацію регіональних і місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, які фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, а також інших джерел фінансування. В деяких містах (Одеса, Дніпро та ін.)

вже проведена реалізація таких проектів, але це поодинокі випадки. Ліфтова галузь все ще знаходиться в глибокій кризі і буде знаходитися до тих пір, поки не буде вирішене питання фінансового забезпечення відтворення її основних засобів.

Перш за все необхідно провести моніторинг стану всіх ліфтів, які встановлені в житлових будинках. Для цього необхідно створити інформаційний центр.

Далі необхідно вирішити питання про фінансування цього процесу. Згідно з Законом України «Об особенностях осуществления права собственности в многоквартирном доме» - ліфт це власність мешканців житлових будинків. Кожен з них має дольову частку як житлового будинку так і ліфта [3]. І тому саме мешканці повинні за свій рахунок проводити заміни, модернізацію або капітальний ремонт ліфтів. Сьогодні, враховуючи доходи більшості населення це неможливо. Тому треба шукати інші джерела.

Досвід багатьох європейських держав, США, Ізраїлю свідчить що основним інвестором відтворення основних засобів ліфтового господарства є держава. За рахунок окремих проектів фінансування відтворення держава може і повинна етапі допомогти мешканцям житлових будинків.

Основним джерелом фінансування відтворення ліфтів також є кошти органів місцевого самоврядування.

І безумовно треба максимально використати кошти мешканців житлових будинків. Для цього необхідно підготувати пакет документації щодо використання кредитів державних банків. Треба вирішити – хто може право брати кредити, на який строк, механізм сплати кредиту, порядок використання цих коштів та інші. Також мати на увазі, що сьогодні тільки 13% всіх мешканців житлових будинків змогли створити ОСББ (об'єднання співвласників багатоповерхових будинків), а хто буде брати кредит для індивідуальних власників житла?

Безумовно, процес відтворення основних засобів ліфтового господарства неможливо провести зразу всіх ліфтів і в короткий строк. Необхідно розробити перспективний план на 2-3 роки і на основі аналізу даних інформаційної системи розбити всі ліфти на чотири групи. Перша група – ліфти, які відпрацювали нормативний строк безпечної експлуатації, або навіть більше, технічний стан яких не дозволяє проводити капітальний ремонт або модернізацію. Такі ліфти треба рекомендувати до заміни. Ремонтувати їх економічно не вигідно.

Друга група – ліфти, які потребують негайного виконання капітального

ремонту, або модернізації. Це може допомогти цим ліфтам продовжити термін безпечної їх експлуатації.

Третя група – ліфти, які потребують планового, якісного проведення технічного обслуговування, або ремонту тих вузлів і деталей, строк безпечної експлуатації яких вже закінчився. Цій групі ліфтів виконання капітального ремонту або модернізації може бути подовжено на 2-3 роки.

Четверта група – ліфти, які знаходяться в гарному технічному стані і потребують тільки планових заходів для підтримки безаварійної їх роботи.

Рішення цих організаційних та фінансових заходів дозволить через 2-3 роки відновити ліфтове господарство України, а участь у цьому процесі держави, місцевих органів влади, банків значно може зменшити фінансову навантаження для населення.

Висновки

1. В зв'язку з відсутністю в країні єдиного координаційного центру розвитку ліфтової галузі в регіонах діють сотні суб'єктів господарювань, місцеві органи влади починають вводити власні правила регулювання тих чи інших видів діяльності, а деякі терміни ними починають тлумачитися на власний розсуд.

2. Необхідно розробити організаційний економічний механізм, який дозволить за декілька найближчих років відновити ліфти за рахунок оптимізації фінансовий джерел держави, місцевих органів влади і коштів мешканців житлових будинків.

Список використаних джерел:

1. В. Михальчук. Державна Програма розвитку./Михальчук В.-//Промышленные сооружения. Специальная техника, 2015. – №15. – С. 18–21.
2. Про місцеве самоврядування. ua/.../93-zaron-ukrayiny-pro-mistsev...
3. Сайт Верховної Ради України № 417-VIII «Об особенностях осуществления права собственности в ОСМД» <https://www.tovgeo.vn/ua/.../216-shcodo.zaronu-ukrajini-p>.